

Z P R A V O D A J

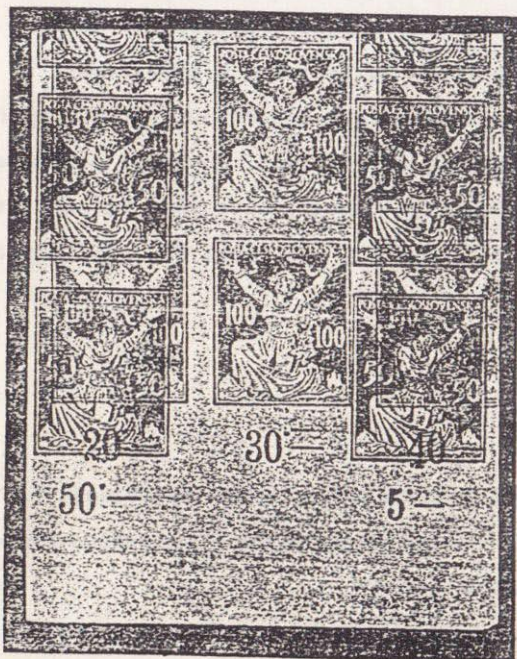
sekce

KNIHTISKOVÝCH VYDÁNÍ ČS. ZNÁMEK

při komisi čs. známky SČSF

číslo 4

1987

S o u t i s k

1. a 2. tiskové desky
na makulaturním papíru

ZE ŽIVOTA SEKCE

Setkání vedení sekce se členy

Dne 26. září se v Praze uskutečnilo již třetí setkání vedení sekce se členy, především sběrateli známek emise HRADČANY, OSV. REPUBLIKA a HOLUBICE. Přestože řada členů se dosud nevrátila z chat a chalup, účast byla opět dobrá. Z celkového počtu 160 členů se na jednání dostavilo téměř 50 sběratelů z celé republiky.

Kromě jiných odborných přednášek byli přítomni seznámení s rozhodnutím vedení sekce vytvořit systém evidence pokud možno všech článků týkajících se knihtiskových známek. Za tím účelem ing. B. Pospíšil z Erna podrobně vysvětlil důvody rozhodnutí, systém evidence, distribuce anotací a vyzval přítomné ke spolupráci. Vzhledem k důležitosti této akce zveřejníme v následujícím ZPRAVODAJI výtah z přednášky jmenovaného a ukázkou jedné anotace. Současně požádáme všechny o spolupráci. Pokud již dnes chcete znát podrobnosti, pište na adresu: ing. B. Pospíšil, Slatinská 57, 63600 Brno 36.

Díky Jihočeši

za propagační činnosti naší sekce ve vašem Zpravodaji č. 18. Současně děkujeme touto cestou všem členům jihočeského kraje, kteří aktivně v naší sekci pracují.

Obracíme se na ostatní kraje - pošlete nám váš Zpravodaj v němž píšete o sekci sběratelů čs. knihtiskových známek.

Zpravodaj sekce v roce 1988

Pro rok 1988 připravujeme vydání dalších čtyř ZPRAVODAJŮ, každý v rozsahu 24 stránek. Vzhledem k velkému počtu vydávaných zpravodajů různými komisemi a sekcemi stoupají finanční náklady spojené s jejich tiskem. Z cílem alespoň částečné úhrady těchto nákladů rozhodlo předsednictvo SČSP za každý odběratel zaplatí v roce 1988 za čtyři zpravodaje částku Kčs 10,-.

Příkládáme příslušnou složenku a prosíme, abyste uvedenou částku odečetli do konce roku. Z cílem přesné evidence platců zašlete jeden díl složenky tajemníku Látalovi. Rovněž nezapomeňte zaslat 4 ofrankované obálky formátu A5 opatřené Vaší adresou, abychom mohli odeslat náš ZPRAVODAJ v roce 1988. /většinou jsou u tajemníka k dispozici - nejsou-li urgujeme./

D ů l e ž i t é ! ! !

Nezapomeňte na složenku ve všech čtyřech kolonkách "symbol" napsat: 11/knintisk

protože vzhledem k existenci téměř 40 komisí a sekcí musí účetřna znát příslušnost k sekci a komisi.

Naši jubilanti ve IV. čtvrtletí 1987

Stodola Frant. Liberec	24.XII.	65 let
Pšedid Jiří, Lázně Bohdaneč	24.XI.	65 let
Hořejš Miroslav, Teplice	30.XI.	55 let
Fritz Zdeněk, Plzeň	7.X.	50 let

Z pracovních skupin :

Osvobozená republika 50 h zelená perforovaná rádek 13 3/4,
pocházející ze stokusových archů známek.

Ve starší filatelistické literatuře se můžeme dočíst o existenci takovéto známky, avšak bez jakéhokoliv důkazu. Znamky s perforací rádek 13 3/4 jsou známy, ale ty pochází z devedesátikusových archů známek sešitkového vydání tetebeche. Jak nám sdělil ing. J. Karásek známku s touto perforací pocházející ze stokusových archů neviděl a nezkoušel.

Dříve než uzavřeme s konečnou platností tento problém, rádi bychom znali poznatky našich členů. Abychom mohli prokázat existenci známky ze stokusových archů, musí být předložena známka s perforací rádek 13 3/4 s :

- a/ deskovým označením známým u známek s perforací Hř. 14
nebo
- b/ se spodním okrajem v němž je počítadlo / u známek T-B
počítadla netyla/.

Své poznatky zašlete na adresu vedoucího pracovní skupiny
OR a HOL.: J. Chvalovský, Pošta 614, 16100 Praha 6.

Nová studie známek Osv. republika 60 h modrá

K dispozici členům je studie DV na desce označené v počítadle 12.---. Jako obvykle studie obsahuje popis DV, tři retuší a přísl. obrázky. Pravidelní odběratelé studií ji obdrží postupně, ostatní zájemci si ji mohou objednat na adrese: J. Chvalovský, Pošta 614, 16100 Praha 6. Cena 12 Kčs.

Současně můžete zaslat i chyběnku známek OR 60 h modrá s uvedením pořadového čísla všech dosud vydaných studií.

Studie OR 50 h zelená

Koncem roku bude v prodejnách POFISU k dostání publikace Sborník čs. známky 1987 obsahující mimo jiné rozsáhlou studii známek Osv. republika 50 h zelená. Jsou v ní uvedeny dosud neznámé poznatky, vč.nově zjištěných retuší. Cena asi 12 Kčs. Pokud neseženete v místě bydliště, napiště nám.

60 hal modrá Osvob.republika.

S radostí sdělujeme, že stále více našich členů se zapojuje do studijní činnosti a že nám zasílají výsledky svých prací. J edním z takových to aktivních členů je pan J. Matys ze Šumperka, který věnuje pozornost zejména známám Osvobozená republika 60 h modrá.

Mezi jeho poslední objevy patří zjištění, že kromě L6.P-DV /vad negativu/, které ve Filatelii v r.1961 uveřejnil zesnulý sběratel-specialista K.Horký z Prahy, existuje dalších 10 vad negativu, které jsou však méně výrazné a jejich event. rozlišení podle jednotlivých tiskových desek je prakticky nemožné.

Zjištění existence těchto nevýrazných P-DV negativu však značně pomohlo při studii retuší řetězců na známkách stejné hodnoty a bezpochyby pomohou ještě při zjišťování ZP u známek s odlišnými perforacemi.

Protože předpokládáme, že alespoň část sběratelů na některé z těchto P-DV negativu při prohlížení známek také přišla, otiskujeme jejich vyobrazení a popis.

- ZP 3 - zúžená levá bílá rámová linka proti prstům pravé ruky, rozšířené stínování a deformace vnitřního obloučku pravé nuly
- ZP 31 - bílou čárkou spojené pravé lípové lístky - u části nákladu jen bílý bod na spodním lístku
- ZP 35 - rozšířený pravý spodní roh - na některých známkách vada však chybí
- ZP 47 - barevná skvrnka a nebo jen čárka ve spodní části obloučku levé číslice šest
- ZP 48 - bílá skvrnka ve šrafování nad vlnovkou
- ZP 49 - nepravidelně rozšířený celý levý rám
- ZP 64 - bílou čárkou spojeny dvě vodorovné kresby ve vlnách pod levou rukou - na části nákladu však vada chybí
- ZP 69 - chybí horní část vlasů pod levou rukou
- ZP 83 - bílá čárka na konci pramenu vlasů pod levou rukou
- ZP 94 - zesílený obrys sukně vpravo nad VHB

3

3

31

35

47

48

64

69

83

94

...a co vy na to ?

Pod tímto názvem budeme uveřejňovat poznatky členů naší sekce, na které mohou být různé názory. Mohou být kladné i záporné, doplňující i vyvracející názor autora. Byli bychom rádi, kdyby se tato rubrika stala otevřenou tribunou názorů pomáhající řešit vše co nás zajímá.

Otiskujeme první příspěvek člena vedení sekce Františka Hamra:

U hodnoty 120 h Hradčany je u I. tiskové desky provedena oprava levého horního rohu známky na 64. a 74. známkovém poli (Monografie čs. známek I. díl strana 153). Oprava byla provedena přidáním kovu ještě před zahájením tisku. Takto provedená oprava je v uvedené publikaci nazývána redukce.

Při sestavování rekonstrukce přepážkových archů této hodnoty a následném zpracování Studie k této rekonstrukci jsem zjistil, že existují známky z těchto známkových polí u nichž není provedena oprava levých horních rohů známky a ani nenesou stopy po poškození. Při návštěvě Poštovního muzea v Praze jsem viděl i celý přepážkový arch z I. tiskové desky kde oprava levých horních rohu na 64. a 74. známkovém poli nebyla provedena.

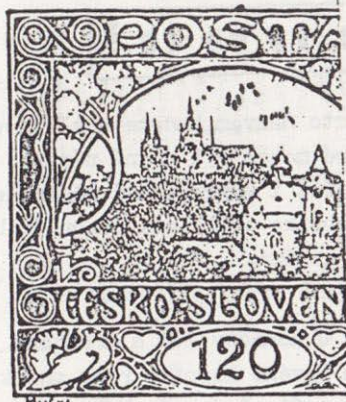
Známky z uvedených známkových polí lze poznat a přesně určit podle následujících kontrolních vad:

64.zn.p. - vryp do oválu pod 0 v SLO, vryp zprava do číslice jedna a zhora do obloučku číslice dvě, charakteristické paprsky.

74.zn.p. - barevný výstupek na horním rámu nad Š, bílá vodorovná čárka v levém závitě nad dolní příčkou, charakteristické paprsky.

U známek na nichž byla provedena oprava je navíc ještě zesílený levý horní roh přidáním kovu, případně znát jak se postupně vydroloval.

Dle mého názoru nejde o opravu před zahájením tisku, ale o opravu v průběhu tisku, tedy o retuš. A proč k ní došlo když není známa původní vada která by musela při retuši být ? Jedna z možností je ta, že při rozebírání tiskové formy, čištění tiskových desek a jejich opětovné sestavení došlo k mechanickému poškození uvedených levých horních rohů a tím i k následné opravě.

64. známkové pole

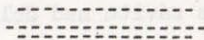
74. známkové pole

Tiskové formy, jak dokládá Monografie I, byly dvě a známek s redukcí i bez je zhruba stejný počet (alespoň v mojih zásobách). To podporuje i můj předpoklad. A zde se obracím na všechny sběratele o pomoc. Potřebuji znát:

- a./ v kolika známkách hodnoty 120 h našli kolik známek s redukcí a bez
- b./ zda mají známky s redukcí a bez redukce i na zkusmých tiscích (nejlépe na černotiscích).

Všem kteří mi podají zprávu předem děkuji za ochotu.

Hamr František, Družstevní 448/III, 392 01 Soběslav

V roce 1988 přejeme všem našim členům a spolupracovníkům hodně zdraví, pohody doma i v zaměstnání a úspěchy ve filatelii.

Vedení sekce

NOVINOVÉ ZNÁMKY 1918 - "SOKOL V LETU" - DĚLÍČÍ LINKY

U novinových známek "Sokol v letu" si můžeme povšimnout děličných linek /DL/. Nacházíme je na okrajích přepážkových archů, převážně pod 91.-93. známkovým polem /ZP/, jsou vodorovné, někdy též svislé před 91., nebo za 100. ZP. Zhotoveny z běžných typografických linek byly vkládány mezi tiskové desky /TD/, aby se označilo místo pro rozřezání tiskového archu. Tedy DL sloužily jako označení pro rozřezávání tiskových archů na archy přepážkové. Můžeme však najít /nebo i nenajít/ u jedné desky i několik různých DL /obr. 1a-d/. Je třeba si uvědomit, že TD mohla být v používání delší dobu, bylo třeba ji čistit, nebo dočasně odložit a znovu použít a přitom byla vymontována z TF a DL byly pokaždé vloženy trochu jinak. Zatím neznám práci, která by tuto problematiku souhrnně řešila. Pokusím se naznačit, jak je možno při této úzké specializaci postupovat. Na obr. 2 je znázorněno jak se dá DL proměřit a které hodnoty se vynášejí do tabulky. V případě, že DL je velmi krátká a neprotíná nakreslenou svislici, např. deska 2/35 u zn. 5h a 50h, je třeba naměřit hodnotu "a" na druhé straně a připsat symbol "-" /obr. 3/. Často však máme k dispozici jednotlivou 91. známku PA, u níž DL probíhá na jednu nebo obě strany mimo papír /obr. 4/ a v tom případě je třeba před naměřenou hodnotu umístit symbol "+". Konkrétní hodnotu pak mohou doplnit majitelé celých přepážkových listů, popř. větších bloků. Často nalezneme známku z 91. ZP, která žádnou DL nemá. Buď proto, že příslušná deska v tomto stadiu tisku zde DL neměla, ale většinou proto, že je odříznuta. Zaznačíme pak do tabulky pouze rozměr "/c/", což je vzdálenost spodního okraje obrazu známky ke kraji papíru /obr. 5/. Zaznamenávat tento případ do tabulky má význam jen tehdy, pokud mimo 91. známky bez DL známe jinou 91. známku z téže desky s DL s rozměrem "c", menším než je rozměr "/c/" u té první známky /viz tabulka/.

Následující tabulka zachycuje pouze známky z mé sbírky a má být výchozím podkladem. Kdyby se časem podařilo komplexněji zpracovat tuto problematiku, dala by se určit konkrétnější podoba desek v různých stadiích tisku a přesněji stanovit výskyt některých deskových vad DV, u kterých

zn.	deska	var.	a /mm/	b /mm/	c /mm/	poznámka
5h	14/29	a	7	26+	15	
5h	10/30	a	-3	26+	14,7	
5h	10/32	a	12+	26+	15,5	
5h	10/34	a	12	23	14	
5h	2/35	a	-5	9	16	
5h	2/36	a	7	20	16,7	DL přerušená
5h	2/36	b	8	18,5	17,7	
5h	2/36	c	-	-	/18/	
5h	10/36	a	3	23,5	18	
5h	10/36	b	-	-	/19/	
10h	1/28	a	7	53+	14,3	
10h	1/28	b	-	-	/14,7/	
10h	1/33	a	13	23	15	
10h	1/34	a	7,5	28	14,7	O.T.
10h	1/34	b	-	-	/17/	Nov. O.T.
10h	2/34	a	9,5	52+	14,5	Nov.
10h	2/34	b	-	-	/16,5/	O.T.
10h	1/36	a	4,5	52+	16	Nov. O.T.
10h	1/36	b	13,5	35	16,2	O.T.
10h	1/36	c	3	23,5	16,5	O.T.
10h	1/36	d	-	-	/17/	Nov. O.T.
10h	2/36	a	8	19	15,7	O.T.
10h	2/36	b	6,5	20	15,7	O.T.
10h	2/36	c	8,5	18	17,5	Nov.
10h	2/36	d	-	-	/19/	O.T.
20h	1/24	a	5	25+	13,5	
20h	1/24	L	-	-	/16/	
20h	2/24	a	11,5	26+	15,5	
20h	2/24	b	-	-	/16/	
20h	1/34	a	4	21,5	16	Nov.
20h	1/34	b	2	24,5	14,7	Nov.
20h	1/34	c	6	25+	14,5	O.T.
20h	1/34	d	-	-	/19/	Nov. O.T.
30h	1/32	a	2,5	69	16	O.T.
30h	1/32	b	-	-	/18/	Nov.
50h	2/35	a	-8,5	12,5	15	
50h	2/35	b	-	-	/18/	
100h	1/35	a	7,5	19,5	16	
100h	1/35	b	8	27+	15,3	

je poznámka "v části nákladu". K tomu je však třeba velké množství studijního materiálu, zejména přepážkových archů.

Tato problematika je obdobná i u dalších našich knihtiskových vydání.

Tomáš Morovics

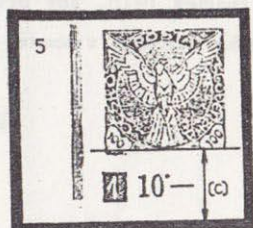
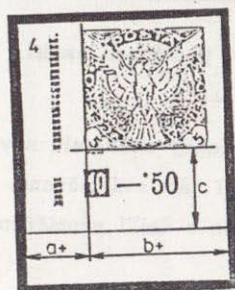
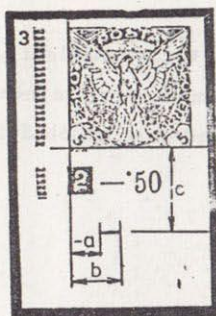
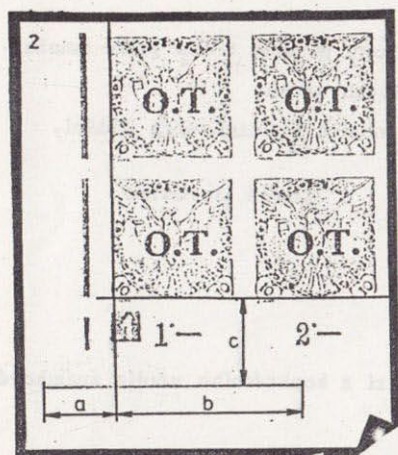
Poznámka redakce

Vítáme tuto podnětnou studii, která vychází z konkrétního studia známkového materiálu.

Žádáme všechny sběratele novinových známek 1918, aby prohlédli své sbírky a poslali nám svá měření, aby tabulka uvedená v tomto článku mohla být doplněna o další proměření.

Redakce

Jako pravidelná příloha:

1. Studijní filatelistické příručky zpravodaje sekce knihtiskových vydání čs. známek při komisi čs. známky SČSF.
č. 3 - J. Cnvalovský - Osvobozená republika 5C h červená, deskové vady a retuše.
2. Seznam členů sekce /1. část/.

ZPRAVODAJ a studijní filatelistické příručky sekce knihtiskových vydání čs. známek je neprodejnou tiskovinou, vydávanou pouze pro vnitřní potřebu členů sekce sběratelů - specialistů. Oboje neprochází jazykovou úpravou.

Zpravodaj a příručky jsou vydávány nepravidelně 2 až 4x ročně v počtu 300 výtisků. Za redakční úpravu ZPRAVODAJE zodpovídají a na přípravě se podílejí členové sekce. Za obsah filatelistické příručky zodpovídá autor.

Rukopisy, články, připomínky a nové poznatky zaslejte na adresu tajemníka sekce: Jindřich Látal, Mařatkova 916 14018 Praha 4.